

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt tirsdag den 7. oktober 2025

Sag 33/2025

(2. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T

(advokat Kåre Pihlmann, beskikket)

I tidligere instans er afsagt kendelse af Østre Landsrets 18. afdeling den 29. januar 2025 (S-3607-24).

I påkendelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Michael Rekling, Lars Apostoli, Rikke Foersom og Peter Mørk Thomsen.

Påstande

T har nedlagt påstand om, at advokat Mikael Skjødt beskikkes for ham som yderligere forsvarer under ankesagen ved landsretten.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Sagsfremstilling

Ved anklageskrift modtaget i byretten den 11. januar 2021 blev der rejst tiltale mod T for bedrageri og forsøg herpå for ca. 9,5 mia. kr. ved at have foranlediget, at amerikanske pensionsplaner (pensionsvirksomheder) og malaysiske selskaber, som var kunder i Ts selskaber, i perioden 2012-2015 retsstridigt havde tilbagesøgt udbytteskat fra den danske stat.

Den 21. juli 2017, da sagen stadig var under efterforskning, blev advokat Kåre Pihlmann beskikket som offentlig forsvarer for T.

Ved mail af 16. juli 2021 anmodede advokat Kåre Pihlmann om, at advokat Mikael Skjødt blev beskikket som yderligere offentlig forsvarer for T. Han henviste til sagens helt ekstraordinære omfang, komplekse karakter samt hovedforhandlingens varighed. Anklagemyndigheden protesterede imod beskikkelse af en yderligere forsvarer.

Ved kendelse af 16. august 2021 bestemte byretten, at der skulle beskikkes en yderligere forsvarer for T. Af kendelsen fremgår:

”Efter de foreliggende oplysninger om sagens karakter, kompleksitet og omfang finder retten, at der er grundlag for undtagelsesvist at beskikke en yderligere offentlig forsvarer for tiltalte T, jf. retsplejelovens § 738, stk. 1, 2. pkt.”

Byretten beskikkede herefter advokat Mikael Skjødt som yderligere offentlig forsvarer for T.

Den 11. marts 2024 indledtes hovedforhandling i sagen. Der mødte tre anklagere for anklagemyndigheden, og advokat Kåre Pihlmann og advokat Mikael Skjødt mødte som beskikkede forsvarere for T.

Ved Retten i Glostrups dom af 12. december 2024 blev T fundet skyldig i overensstemmelse med anklageskriftet og idømt 12 års fængsel, jf. straffelovens § 279, jf. § 286, stk. 2, jf. til dels § 21. Byretten fandt grundlag for at anvende straffelovens § 88, stk. 1, 2. pkt., om straf-forhøjelse som følge af særdeles skærpende omstændigheder. Han blev desuden frakendt retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed i Danmark eller i udlandet uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser, og han blev udvist af Danmark med indrejseforbud for bestandig.

T ankede dommen med påstand om frifindelse, subsidiært formildelse. Anklagemyndighedens påstand under anken er stadfæstelse.

Den 14. januar 2025 beskikkede landsretten advokat Kåre Pihlmann som offentlig forsvarer for T under ankesagens behandling for landsretten.

Den 22. januar 2025 anmodede advokat Kåre Pihlmann og advokat Mikael Skjødt om, at advokat Mikael Skjødt også under ankesagen blev beskikket som yderligere offentlig forsvarer for T. Ved mail af 27. januar 2025 protesterede anklagemyndigheden imod anmodningen.

Ved kendelse af 29. januar 2025 afslog landsretten at beskikke advokat Mikael Skjødt med følgende begrundelse:

”Efter retsplejelovens § 738, stk. 1, 2. pkt., kan der undtagelsesvis beskikkes flere offentlige forsvarere for en sigtet eller tiltalt. Efter praksis kræver beskikkelse af en medforsvarer, at sagens omfang eller kompleksitet efter en konkret vurdering giver grundlag for at antage, at beskikkelse af yderligere en forsvarer er nødvendig af hensyn til, at tiltaltes forsvar kan udføres forsvarligt.

Uanset at der er tale om en overordentlig omfangsrig sag, der angår et meget betydeligt beløb, finder landsretten efter en samlet vurdering af sagens omstændigheder på det nu foreliggende grundlag, at forsvaret for tiltalte T under ankesagen på betryggende vis kan udføres af advokat Kåre Pihlmann alene, og at der derfor ikke er grundlag for undtagelsesvist at beskikke en yderligere forsvarer for T.

Landsretten har herved lagt vægt på, at advokat Kåre Pihlmann – uanset at advokat Mikael Skjødt i byretten var beskikket som medforsvarer – må antages at have opnået en meget betydelig indsigt i sagen og dens problemstillinger gennem sit arbejde for T som beskikket forsvarer for T i byretten. Hertil kommer, at ankesagen, der er anslået til at have en varighed af 24 retsdage, først kan ventes berammet i en periode fra primo 2027 og med berammelse af to eller tre retsdage pr. uge, hvilket alt andet lige vil give et vist spillerum for muligheden for at tilrettelægge forberedelsesarbejde mv.

Efter det anførte finder landsretten, at der ikke er grundlag for undtagelsesvist at beskikke en yderligere forsvarer for T.”

Det er denne kendelse, der er til prøvelse i Højesteret under dette kæremål.

Den 17. februar 2025 berammede landsretten ankesagen i perioden fra den 10. november 2026 til den 20. maj 2027, hvor der er afsat 29 retsdage samt 7 reservedage og 1 dag til domsafsigelse.

Det er oplyst, at anklagemyndigheden vil give møde ved to anklagere under hovedforhandlingen i landsretten.

Anbringender

T har anført navnlig, at der under hensyn til sagens karakter, kompleksitet og omfang er behov for to forsvarsadvokater, idet der formentlig er tale om den største og mest komplekse sag om økonomisk kriminalitet, der har verseret ved de danske domstole.

Sagen er anket til frifindelse, og der finder derfor en fuldstændig ny hovedforhandling sted for landsretten.

Der er tale om en meget omfangsrig sag med en ekstrakt på ca. 235.000 sider. Sagens kompleksitet understreges af, at anklagemyndigheden under sagens efterforskning måtte antage ekstern bistand fra en aktiehandler. Anklagemyndigheden var under hovedforhandlingen i byretten repræsenteret ved to eller tre anklagere og en efterforsker, og der medvirkede to juridiske dommere og tre domsmænd under sagens behandling. Sagen har verseret i knap 10 år.

Der gælder en mangeårig praksis for, at der i sager om økonomisk kriminalitet af en sådan karakter beskikkes yderligere en forsvarer. Der bør under alle omstændigheder beskikkes en reserveforsvarer henset til ankesagens varighed og udstrækning.

Både advokat Kåre Pihlmann og advokat Mikael Skjødt var beskikket som forsvarere for ham under sagens behandling i byretten. Under hovedforhandlingen i byretten har sagens opgaver, herunder forelæggelse, afhøring og procedure, på samme måde været fordelt mellem dem, som de tre deltagende anklagere fordelte arbejdsopgaverne mellem sig. Hvis advokat Mikael Skjødt ikke beskikkes som forsvarer i sagen, vil advokat Kåre Pihlmann være nødsaget til at sætte sig ind i de dele af sagen, som blev varetaget af advokat Mikael Skjødt i byretten. Forsvarerne fordelte desuden løbende arrestbesøg og besvarelse af henvendelser fra ham og hans udenlandske advokater mellem sig. Hovedforhandlingen i landsretten er berammet med start den 10. november 2026 over 36 dage. Ankesagen forhandles således ca. 1½ år efter byrettens dom, og der er derfor behov for at genlæse sagen i meget betydeligt omfang forud for hovedforhandlingen i ankesagen. Sagens internationale karakter medfører også et betydeligt arbejde for forsvaret forud for hovedforhandlingen i landsretten.

Det er ikke alene anklagemyndigheden, der vil være den aktive part under hovedforhandlingen i ankesagen. Det er forsvaret, der har initiativanket sagen, idet han er dømt i fuldt omfang og idømt lovens strengeste straf. Initiativet ligger derfor i høj grad hos forsvaret. Det vil desuden primært være forsvaret, der står for gennemgangen af materialet vedrørende spørgsmålet om specialitetsprincippet i forbindelse med udleveringssagen samt materialet vedrørende spørgsmålet om uskyldsformodningen. En række af sagens vidner er endvidere indkaldt af forsvaret, der således afhører disse vidner først.

På baggrund af sagens omfang og karakter taler procesøkonomiske hensyn ikke imod beskikkelse af en yderligere forsvarer under ankesagen.

Det følger af princippet om "equality of arms", at det i videst muligt omfang bør tilstræbes, at forsvaret ligestilles med anklagemyndigheden i en straffesag, og at det også set udefra skal fremstå således for offentligheden, jf. herved Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6. I en sag, hvor anklagemyndigheden i retten er repræsenteret ved 2-3 anklagere samt en efterforsker, bør der således tildeles forsvaret tilsvarende ressourcer.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at retsplejelovens § 738, stk. 1, 2. pkt., er en undtagelsesbestemmelse, og der skal efter praksis ganske meget til for, at flere offentlige forsvarere beskikkes for samme tiltalte. Der skal være tale om en sag, hvis omfang eller kompleksitet efter en konkret vurdering giver grundlag for at antage, at beskikkelse af endnu en forsvarer er nødvendig af hensyn til den pågældendes forsvar.

Der kan ikke af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 udledes et retskrav på at få beskikket flere offentlige forsvarere for samme tiltalte. Advokat Kåre Pihlmann blev beskikket som forsvarer for T allerede under efterforskningen i 2017, og han har således et omfattende kendskab til sagens materiale.

Selv om sagens bilag har et meget stort omfang, var det i byretten alene nødvendigt at dokumentere en mindre del heraf som følge af, at der mellem parterne var enighed om de faktuelle omstændigheder.

Ankesagen er først berammet i landsretten med start den 10. november 2026 og er fordelt over 36 retsdage i en periode på over 6 måneder. Der er således god tid til at forberede sagen, ligesom der mellem de tidsmæssigt adskilte blokke af retsdage også ses at være tilstrækkelig tid til at forberede hovedforhandlingen.

Ved vurderingen efter retsplejelovens § 738 må det indgå med en vis vægt, at det som udgangspunkt er tiltalte, der afholder sagens omkostninger, jf. retsplejelovens § 1008, stk. 1, hvis han findes skyldig. Dette taler også for, at der generelt bør udvises tilbageholdenhed med at beskikke flere forsvarere for samme tiltalte end højst nødvendigt.

Den omstændighed, at der for anklagemyndigheden møder to anklagere under anken, kunne på den ene side tale for, at der også bør ske beskikkelse af to forsvarere for T. På den anden side har anklagemyndigheden alt andet lige en mere aktiv rolle under hovedforhandlingen i forbindelse med forelæggelse og bevisførelse mv.

Højesterets begrundelse og resultat

T blev ved Retten i Glostrups dom af 12. december 2024 idømt 12 års fængsel for bedrageri og forsøg herpå for ca. 9,5 mia. kr. ved at have foranlediget, at amerikanske pensionsvirksomheder og malaysiske selskaber, som var kunder i Ts selskaber, i perioden 2012-2015 retsstridigt havde tilbagesøgt udbytteskat fra den danske stat. Straffen blev fastsat efter straffelovens § 88, stk. 1, 2. pkt., om strafforhøjelse som følge af særdeles skærpende omstændigheder. Han blev desuden frakendt retten til at deltage i ledelsen af en erhvervsvirksomhed i Danmark eller i udlandet uden at hæfte personligt og ubegrænset for virksomhedens forpligtelser, og han blev udvist af Danmark med indrejseforbud for bestandig.

Advokat Kåre Pihlmann var sammen med advokat Mikael Skjødt beskikket som offentlig forsvarer for T under byrettens behandling af sagen.

T har anket byrettens dom med påstand om frifindelse, og advokat Kåre Pihlmann er blevet beskikket som offentlig forsvarer under ankesagens behandling for landsretten.

Sagen angår, om der er grundlag for at beskikke en yderligere offentlig forsvarer for T under ankesagen for landsretten.

Efter retsplejelovens § 738, stk. 1, 2. pkt., kan der undtagelsesvis beskikkes flere offentlige forsvarere for en sigtet eller tiltalt.

Højesteret finder, at beskikkelse af en yderligere forsvarer kræver, at sagens karakter, omfang og kompleksitet efter en konkret vurdering giver grundlag for at antage, at beskikkelse af en yderligere forsvarer er nødvendig af hensyn til tiltaltes forsvar.

T har som nævnt anket byrettens dom med påstand om frifindelse, og i byretten var han repræsenteret af to offentligt beskikkede forsvarere.

Højesteret finder, at der efter sagens karakter, omfang og kompleksitet er grundlag for også under ankesagens behandling for landsretten at beskikke en yderligere offentlig forsvarer for T, jf. retsplejelovens § 738, stk. 1, 2. pkt.

Højesteret hjemviser derfor sagen til landsretten med henblik på, at advokat Mikael Skjødt beskikkes som yderligere forsvarer for T.

Thi bestemmes:

Højesteret hjemviser sagen til landsretten med henblik på, at advokat Mikael Skjødt beskikkes som yderligere forsvarer for T under ankesagen for landsretten.

Statskassen skal betale kæresagens omkostninger for Højesteret.